

“ΙΑΜΑΤΙΚΑ ΥΔΑΤΑ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΧΡΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΣΜΕΤΟΛΟΓΙΑ”

ΘΕΜΑ: ΛΟΥΤΡΟΠΟΛΕΙΣ - ΠΑΡΚΑ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΨΥΧΗΣ

1. Χαρακτηριστικά - Κατηγορίες Τουρισμού Υγείας

Ο **Τουρισμός Υγείας**, εντάσσεται στην κατηγορία του Ειδικού Τουρισμού και συνδυάζει διακοπές και θεραπεία.

Διακρίνεται σε τρεις (3) τύπους, τον **Θεραπευτικό- Ιαματικό**, τον **Τουρισμό Αναζωογόνησης** και τον **Τουρισμό Αναπήρων**, ενώ τα τελευταία χρόνια υπάρχει μια τάση για ανάπτυξη του **Τουρισμού Παραχείμασης** με πρακτικές θεραπευτικού τουρισμού, για άτομα τρίτης ηλικίας.

Μια νέα αντίληψη αξιοποίησης των Λουτροπόλεων είναι και η **Προληπτική Αγωγή με Λουτροθεραπεία**.

2. Κοινωνική - Οικονομική Σημασία.

Η καταγραφή των **κοινωνικών επιπτώσεων** του Τουρισμού Υγείας έχει ιδιαίτερη σημασία.

- - Ο **Θεραπευτικός Τουρισμός** συμβάλλει ιδιαίτερα στο αίτημα “**υγεία για όλους**”.
- - Στον **Τουρισμό Αναζωογόνησης** κυριαρχεί η ανάγκη αυτοεπιβεβαίωσης και κοινωνικής αποδοχής των ατόμων ενώ,
- - ο **Τουρισμός Αναπήρων**, παρέχει την δυνατότητα συμμετοχής των ατόμων αυτών, σε όλες τις ανθρώπινες δραστηριότητες και την ανάγκη να μην αποκλείονται από το κοινωνικό σύνολο.

Τα **οικονομικά οφέλη** για την τοπική οικονομία είναι ιδιαίτερα ελκυστικά. Περιοχές που μέχρι σήμερα ήταν αναξιοποίητες ή και άγνωστες δέχονται αξιόλογες ευκαιρίες για ανάπτυξη.

3. Λουτροπόλεις - Πάρκα Υγείας και Αναψυχής

Οι **Λουτροπόλεις** ή αλλιώς “**Πάρκα Υγείας και Αναψυχής**” είναι οι μονάδες που συγκροτούν και αναπτύσσουν τον Τουρισμό Υγείας.

Με τον όρο **Λουτρόπολη** εννοούμε έκταση κατάλληλα χωροθετημένη και εξοπλισμένη με τα αναγκαία δίκτυα υποδομής και τις απαραίτητες υπηρεσίες (θεραπευτικές, εξυπηρετήσεως κ.λ.π.) και στην οποία έκταση γίνεται εκμετάλλευση των επιτόπιων φυσικών πόρων (νερό, κλίμα κ.λ.π.).

Η παρουσία γιατρού, ειδικευμένου προσωπικού, καλαισθησίας των εγκαταστάσεων και οργάνωσης του χώρου με βιβλιοθήκη, οπτικοακουστικά μέσα και επιτραπέζια παιχνίδια, σε συνδυασμό με την οργάνωση κύκλου επιμορφωτικών ομιλιών σε πολιτιστικά θέματα, όπως και για προβλήματα σωματικής και ψυχοκοινωνικής υγείας κρίνονται απαραίτητα.

Οι Λουτροπόλεις ανάλογα με τον φυσικό πόρο που αξιοποιούν διακρίνονται σε **Κέντρα Υδροθεραπείας** (ιαματικό ή θαλάσσιο νερό) και **Κέντρα Κλιματοθεραπείας** (κλίμα)

α. Κέντρα Υδροθεραπείας:

Όλες οι κοσμογονίες θεωρούν ότι το νερό είναι η πρώτη ύλη που δημιουργήθηκε και ότι από το νερό με διαδοχικές μεταβολές προήλθαν όλα τα όντα.

Προκειμένου για την οργάνωση των ιαματικών πηγών και την ίδρυση σε αυτές Λουτροπόλεων, προβάλλει το ερώτημα κατά πόσον το ιαματικό νερό έχει θεραπευτικές ιδιότητες.

Είναι γεγονός ότι η σύγχρονη επιστημονική άποψη των ιατρών διχάζεται. Άλλοι αποδέχονται την θεραπευτική δράση και άλλοι την απορρίπτουν. Όλοι όμως συμφωνούν ότι ανακουφίζει από την

Η **Υδροθεραπεία** γίνεται είτε με **ιαματικό νερό** είτε με **θαλάσσιο**.

α.1. Υδροθεραπεία με ιαματικό νερό (Λουτροθεραπεία)

Η **θεραπευτική δράση** της Υδροθεραπείας βασίζεται σε δύο παράγοντες, στον **μηχανικό** (υδροστατική πίεση - άνωση) - επιφέροντας χαλάρωση, και στον **θερμικό**, προκαλώντας τόνωση του κινητικού συστήματος.

Εκτός από τα βασικά μεταλλικά στοιχεία στο ιαματικό νερό εμπεριέχονται και **ολιγοστοιχεία** (As, Br, J, Fe κ.λ.π.), στα οποία εντάσσονται και τα **ραδιενεργά στοιχεία** Ra, Th, Rn κ.λ.π. Από αυτά στον οργανισμό εισέρχεται κυρίως το Rn. Η διείδυση γίνεται με την εισπνοή ή με το θερμό λουτρό, κυρίως όμως με τα λασπόλουτρα.

Στοιχεία που δρουν θετικά στην θεραπευτική αγωγή είναι επίσης η ανάπαυση, η κατάλληλη διαίτα, το ζεστό και ξηρό κλίμα και η ευχάριστη διαμονή.

Το ιαματικό νερό αναβλύζει από Πηγές. Οι περισσότερες **Ιαματικές Πηγές** της Ελλάδος οφείλονται είτε σε **τεκτονικά ρήγματα**, τα οποία προκάλεσαν οι μεγάλες καταβυθίσεις της Αιγηίδος, είτε στην έντονη **ηφαιστειακή ενέργεια**, η οποία συνεχίζεται μέχρι σήμερα.

Στις πηγές που οφείλονται σε τεκτονικά ρήγματα, τα νερά κατεβαίνουν σε μεγάλο βάθος, όπου επικρατούν υψηλές θερμοκρασίες, προσλαμβάνουν διάφορα στοιχεία μαζί με την θερμοκρασία του περιβάλλοντος. Η θερμοκρασία αυτή μαζί με τα υπάρχοντα αέρια, δημιουργεί τάση ανόδου του ύδατος δια μέσου των τεκτονικών ρηγμάτων που έχουν σχηματισθεί.

Μια άλλη κατηγορία είναι οι πηγές των οποίων τα νερά εμφανίζονται σε υψηλότερες περιοχές (ορεινές, ημιορεινές) και χωρίς να κατεβαίνουν σε πολύ μεγάλα βάθη, η άνοδος τους γίνεται δια μέσου των ρωγμών που φέρουν τα στρώματα της υπόγειας υδροφορίας.

Οι Ιαματικές πηγές κατατάσσονται σε διάφορες κατηγορίες ανάλογα με την **χημική σύσταση** και την **θερμοκρασία** τους.

Οι κυριότεροι τρόποι χρήσεως του ιαματικού νερού στην Υδροθεραπεία είναι: η Λουτροθεραπεία, η Εισπνοθεραπεία, η Ποσιθεραπεία και η Λασποθεραπεία.

α.2. Υδροθεραπεία με θαλάσσιο νερό (Θαλασσοθεραπεία)

Με τον όρο **Θαλασσοθεραπεία** εννοούμε την χρησιμοποίηση της ευεργετικής επίδρασης του θαλασσινού περιβάλλοντος (κλίμα, νερό, λάσπη, φύκια κ.λ.π.) για πρόληψη και διατήρηση της υγείας.

Η Θαλασσοθεραπεία **ενδείκνυται** για:

- - προστασία από ασθένειες του σύγχρονου πολιτισμού, (καρδιαγγειακά νοσήματα, παχυσαρκία, μεταβολικές παθήσεις, άγχος, αϋπνίες, ημικρανίες, ψυχοσωματικές παθήσεις, σύνδρομο υπερκόπωσης, κατάθλιψη κ.λ.π.),
- - ρευματολογικές, ορθοπεδικές, δερματολογικές και νευρολογικές παθήσεις,
- - ανάρρωση,
- - αδυνάτισμα, κυτταρίτιδα και γενικώς
- - Κοσμετολογία, ενώ

αντενδείκνυται δε σε περιπτώσεις:

- - αλλεργίας στο ιώδιο,
- - υπερθυρεοειδισμού,
- - υγρές δερματοπάθειες,
- - καρδιακής ανεπάρκειας.

β.. Κέντρα Κλιματοθεραπείας

Η επίδραση των κλιματολογικών παραγόντων στην υγεία του ανθρώπου είναι γενικώς παραδεκτή.

Έχει διαπιστωθεί ότι οι καιρικές μεταβολές επενεργούν στο νευροφυτικό σύστημα και βοηθούν στην ανάπτυξη νόσων ή στην εμφάνιση νοσηρών συμπτωμάτων.

Ένα κλίμα για να δράσει **ευεργετικά** σε μία νόσο πρέπει να διαθέτει κλιματικούς παράγοντες διάφορους από εκείνους που συνήθως ζει ο ασθενής, έτσι ώστε να δράσει ερεθιστικά ή κατευναστικά.

Οι ασθένειες, των οποίων η αρχική αιτία είναι μικροβιακή ή άλλης φύσεως ή και ακαθόριστη, αλλά η εμφάνιση ή η εξέλιξη τους υπόκειται στις καιρικές μεταβολές, **καλούνται μετεωροτρόποι**, και τα άτομα **μετεωροτρόπα**.

Σαν μέτρο για την εκτίμηση ότι ένας τόπος δεν είναι βλαβερός για την υγεία του ανθρώπου είναι το καλούμενο **αίσθημα ευεξίας**.

4. Ίδρυση και Οργάνωση Λουτρόπολης

Είναι γνωστό ότι **κύκλος Ζωής** μιας Επένδυσης περνά από 4 στάδια: την Σύσταση, την Ανάπτυξη, την Ωρίμανση και την Παρακμή.

Οι **ελληνικές Λουτροπόλεις** στο παρελθόν ήκμασαν, προσελκύοντας τουρίστες υψηλών εισοδημάτων, με την επικράτηση όμως του νέου αναπτυξιακού μοντέλου, το οποίο είχε ως κυρίαρχο σύνθημα “Ελλάδα - χώρα του ήλιου και των διακοπών” οδηγήθηκαν σε **παρακμή**.

Σήμερα λοιπόν οι Λουτροπόλεις της Ελλάδος βρίσκονται στο τελευταίο στάδιο (παρακμή). Τα κέρδη μετατρέπονται σε ζημιές και αν δεν ληφθεί πρόνοια αλλαγής ή βελτίωσης θα επέλθει ο θάνατος.

Οι μοντέρνες Λουτροπόλεις όμως της Νέας Απολλωνίας και της Ικαρίας βρίσκονται στο α΄ στάδιο (σύσταση). Σκοπός στα πρώτα στάδια της ζωής τους είναι η διέγερση της ζήτησης (διαφήμιση). Το κοινό θα πρέπει να πληροφορηθεί για τα πλεονεκτήματα που έχουν αυτές οι Λουτροπόλεις σε σχέση με τις υπόλοιπες.

Ο **Σχεδιασμός της Λουτρόπολης** είναι έργο πολύπλοκο, πολυδιάστατο και χρονοβόρο. Απαιτεί μελέτη πολλών και σύνθετων παραγόντων

- **Από την σκοπιά του χωροτάκτη.** Η θέση της Λουτρόπολης πρέπει να επιλέγεται με βάση το τοπογραφικό του χώρου, τα χαρακτηριστικά του τοπίου και το μέγεθος επιρροής των κλιματολογικών συνθηκών. Κάθε ωραία περιοχή δεν πρέπει να θεωρείται κατάλληλη για Λουτρόπολη.
- **Από την σκοπιά του γιατρού** Η απάντηση στο ερώτημα αν ο γιατρός πρέπει να συμμετέχει στον σχεδιασμό μίας Λουτρόπολης είναι καταφατική.

Ο γιατρός πρέπει σε κάθε φάση Σχεδιασμού να επισημαίνει τις ανάγκες που πρέπει να καλύψει η Λουτρόπολη και να προσαρμόζεται στις ενδείξεις του ιαματικού αγαθού (νερό ή κλίμα)..

Για την **Ίδρυση** και **Λειτουργία** μίας Λουτρόπολης οι **ενέργειες** που απαιτούνται είναι σύνθετες και τα προβλήματα που πρέπει να επιλυθούν πολλά και ποικίλα.

- - Με βάση τις ανάγκες κάθε περιοχής εξασφαλίζεται η έκταση, εκπονούνται οι απαραίτητες τεχνικές και οικονομικές μελέτες, εκτελούνται τα έργα και τέλος συστήνεται “Φορέας Εκμετάλλευσης”.
- - Για να ανοίξει όμως ο δρόμος της σωστής εκμετάλλευσης πρέπει να χρησιμοποιηθούν τα κατάλληλα κλειδιά. Ένα από αυτά είναι το **Marketing**, το οποίο περιλαμβάνει την Οργάνωση, το Πρόγραμμα και το Σχέδιο εφαρμογής.

Η **Χρηματοδότηση** για την υλοποίηση του προγράμματος ίδρυσης Λουτρόπολης μπορεί να εξασφαλισθεί:

- - με ίδια χρηματοδότηση του Επενδυτή,
- - με τραπεζικό δανεισμό σε συνδυασμό με επιχορήγηση του Δημοσίου,
- - με ένταξη σε προγράμματα της Ε.Ε.,
- - ή σε συνδυασμό των πιο πάνω Πηγών.

5. **Συμβολή του Τουρισμού Υγείας στην Περιφερειακή Ανάπτυξη**

Η Ελλάδα είναι γνωστή για τον αρχαίο πολιτισμό της, τον ήλιο και την θάλασσα, λίγοι όμως γνωρίζουν την αξία του φυσικού της πλούτου. Η τουριστική εκμετάλλευση των φυσικών πόρων της Χώρας μας, με την ευρεία εξάπλωση τους θα μπορούσαν να ενδυναμώσουν των ρόλο των άλλων τουριστικών πόλων έλξεων.

Η Χώρα μας με τον πλούτο των ιαματικών πηγών της, 750 από τις οποίες είναι αξιοποιήσιμες μπορεί κάλλιστα να προσπαθήσει να αναπτύξει τον υψηλού επιπέδου Ιαματικό Τουρισμό με αξιώσεις συναγωνισμού με τον αντίστοιχο της Κεντρ. Ευρώπης.

Η γεωγραφική κατανομή του ιαματικού δυναμικού της Χώρας, όσο και τα συγκριτικά στοιχεία κίνησης και ιαματικής εξειδίκευσης των πηγών επιτρέπουν την χωροταξική, αναπτυξιακή και λειτουργική ένταξη των ιαματικών πηγών κάθε περιοχής τόσο σε επίπεδο Περιφέρειας όσο και σε επίπεδο Χώρας, προδιαγράφοντας κατευθύνσεις, μεγέθη και υποδομές για την ανάπτυξη τους.

Οι κατευθύνσεις αξιοποίησης συναρτώνται με τις προσδιοριστικές παραμέτρους και διαμορφώνονται από τις αρχές της φιλοσοφίας προσέγγισης των ζητημάτων ανάπτυξης

Οι ταχείες εξελίξεις και η ανάγκη μίας ευρύτερης ανάπτυξης, οδηγούν στην ανάγκη Σχεδιασμού, για μεθοδική και οικονομική - τεχνική εκμετάλλευση τους, ώστε να προκαλέσει το διεθνές ενδιαφέρον και συγχρόνως τους δυναμικούς Επενδυτές και Επιχειρηματίες.

Την προσπάθεια αυτήν την ξεκινήσαμε και Σχεδιάσαμε δύο Επενδυτικά Σχέδια - της Νέας Απολλωνίας στην Θεσσαλονίκη και της Ικαρίας.

Πιστεύουμε ότι, είναι επιτυχημένη η επιλογή αυτών των δύο θέσεων διότι έτσι έχουμε την δυνατότητα διαφορετικής ανάπτυξης της κάθε μίας, ώστε να βγουν τα κατάλληλα συμπεράσματα για την περαιτέρω πορεία.

Με την Λουτρόπολη Ικαρίας επιδιώκεται η ανάπτυξη και οικονομική ενίσχυση μίας κατά τεκμήριο προβληματικής περιοχής, χωρίς σημαντικές πλουτοπαραγωγικές δυνατότητες, εκτός από τις εξαιρετικές πηγές της.

Με την Λουτρόπολη της Νέας Απολλωνίας επιχειρείται με πυρήνα την εκμετάλλευση των ιαματικών πηγών της, η ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής με χωροταξικές παρεμβάσεις, όπως πολεοδόμηση εκτάσεων, κατασκευή έργων υποδομής και παροχής υπηρεσιών, δημιουργία οικοπέδων παραθεριστικών κατοικιών και ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων προς διάθεση σε ιδιώτες κ.λ.π.

Τα προγράμματα αυτά βρίσκονται σε εξέλιξη. Οι εγκαταστάσεις τους ανταποκρίνονται στα διεθνή δεδομένα και προορίζονται να αποτελέσουν οργανωμένα συγκροτήματα με πλήρεις εγκαταστάσεις και εξοπλισμό, ώστε να καλύπτεται όλο το φάσμα των θεραπευτικών εφαρμογών του ιαματικού νερού, με όλες τις ανέσεις και κάτω από ιατρικό έλεγχο.

Επίσης στα συγκροτήματα αυτά θα περιλαμβάνονται μονάδες φυσικοθεραπείας, δίαιτας, γυμναστικής, κοσμετολογίας, υγιεινής, αναψυχής, πολιτιστικών εκδηλώσεων κ.λ.π.

Η παροχή υπηρεσιών προβλέπεται να είναι υψηλού βαθμού, να απευθύνεται σε ευρύ φάσμα ηλικιών και να λειτουργούν καθ' όλην την διάρκεια του έτους.

Συνοψίζοντας λοιπόν, οι Λουτροπόλεις μέχρι πρόσφατα ήταν χώροι συγκέντρωσης ατόμων, που πλησίαζαν ή βρίσκονταν στην τρίτη ηλικία, με σκοπό την αντιμετώπιση κάποιου προβλήματος υγείας σε συνδυασμό με την αλλαγή περιβάλλοντος και την ανάνηψη.

Για πολλούς από αυτούς ήταν η μοναδική περίοδος διακοπών και μετακινήσεως από τον τόπο διαμονής τους, ειδικά των χαμηλών εισοδηματικών τάξεων.

Σήμερα πολλές Λουτροπόλεις έχουν προσαρμοσθεί στις μοντέρνες ιατρικές απαιτήσεις. Ιδρύουν Κέντρα Υγείας και Αναψυχής και προσφέρουν σύγχρονες θεραπείες για την υπερένταση και τις άλλες μοντέρνες ασθένειες.

Η φιλοσοφία των Λουτροπόλεων είναι:

“ο μόνος τρόπος να αποκτήσεις μία όμορφη ζωή είναι να μάθεις να αναπαύεις τον νου και το σώμα”.

Κάποτε οι κοινωνικά φιλόδοξοι πήγαιναν στις Λουτροπόλεις για επαφές και γνωριμίες. Οι πλούσιοι ήθελαν να είναι κοντά στους αριστοκράτες και οι αριστοκράτες απολάμβαναν την παρουσία των βασιλιάδων.

Σήμερα η επίσκεψη σε Λουτρόπολη στο εξωτερικό εξακολουθεί να είναι σύμβολο κοινωνικής θέσης.

Αν και η φήμη των Λουτροπόλεων οφείλεται στο παρελθόν, υφίσταται ένα υγιές παρόν και διαφαίνεται ένα ασφαλές μέλλον.